

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/107/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613212620
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6613212620.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu R. K., a. s., so sídlom X., W. XX, N.: XX XXX XXX, právne zastúpeného Jakubčák, advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Michalská 14, Bratislava proti žalovaným 1/ J. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom W., V. XXX, právne zastúpený JUDr. Ing. Lindou Kovandovou, LM.M., advokátkou, advokátska kancelária so sídlom Banská Bystrica, Ulica Janka Kráľa 1 a 2/ O. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. - Z., L. letcov XXXX/XX, za účasti osobitného subjektu konania na strane žalovaného 2/ Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Prešov, Námestie legionárov 5, právne zastúpené JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, advokátska kancelária so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, v konaní o zaplatenie 8.489,63 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 7C/36/2016-316 zo dňa 30. 08. 2016 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 7C/36/2016-436 zo dňa 15. 03. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu zamietol (výrok II.) a výrok o náhrade trov konania (výrok III.) potvrdzuje.

II. Výrok o zastavení konania (výrok I.) v spojení s dopĺňacím rozsudkom zostáva nedotknutý.

III. Žalovaný 1/ a Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne okresný súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením.

IV. Žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, a to v rozsahu sumy 2.100,83 € s príslušenstvom aplikujúc ust. § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej v texte „Zákon o bankách“) účinný ku dňu 21. 12. 2010 z dôvodu, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitímáciu na uplatnenie nároku voči žalovanému 1/ a súčasne žalobu zamietol i voči žalovanému 2/ z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane, nakoľko nezistil žiadnu existujúcu právnu povinnosť žalovaného 2/ voči žalobcovi.

2. Vo zvyšku, teda v rozsahu istiny 6.338,80 €, v časti úroku 10,60 % z istiny 7.162,09 € od 22. 12. 2010 až do zaplatenia, v časti úroku 9 % ročne z istiny 5.061,26 € od 22. 12. 2010 až do zaplatenia, ako aj v časti 50,- € konanie zastavil, aplikujúc ust. § 145 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej v texte „CSP“), vychádzajúc z dispozičného oprávnenia žalobcu ohľadom jeho predmetu konania.

3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia okresný súd vo vzťahu k aktívnej legitimácii žalobcu na podanie žaloby ako celku poukázal najmä na skutočnosť, že žalovaný 1/ mal uzatvorenú zmluvu o splátkovom úvere s bankou - právnym predchodcom žalobcu Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom v Bratislave a žalobca si právo uplatňoval na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi jeho právnym predchodcom Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava zo dňa 21. 12. 2010. Právny predchodca žalobcu tak ukončil právny vzťah so žalovanými a postúpil pohľadávku vzniknutú zo zmluvy o úvere na žalobcu, čo oznámil žalovanému 1/ listom „Oznámenie o postúpení pohľadávok“ podľa § 526 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov. Okresný súd dospel k záveru, že neboli splnené podmienky, resp. predpoklady postúpenia pohľadávky banky na žalobcu voči žalovanému 1/ z bankového úveru a v danom prípade z predmetnej zmluvy na subjekt, ktorý nie je bankou. Bez súhlasu klienta banky, v danom prípade žalovaného 1/, je banka podľa § 524 Občianskeho zákonníka oprávnená postúpiť svoju pohľadávku len v súlade s § 92 ods. 8 Zákona o bankách, t. j. za splnenia kumulatívnych podmienok: 1. klient nespĺnil riadne a včas čo i len jednu splatnú splátku istiny úveru, 2. omeškanie klienta trvá nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní a 3. na zaplatenie omeškanej časti peňažného záväzku bol písomne zaviazaný. Okresný súd poukázal na to, že nesplnenie povinností uvedených v § 92 ods. 8 Zákona o bankách spôsobuje neplatnosť právneho konania podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pričom poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, napr. rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5Co/460/2015, ako aj Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 15Co/511/2015. Je totiž nevyhnutné, aby žalobca preukázal, že banka, teda právny predchodca žalobcu skutočne klienta, teda žalovaného 1/ písomne vyzval na splnenie záväzku a tento zostal v omeškaní so zaplatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Pokiaľ tomu tak nie je, nemožno mať za to, že išlo o platné postúpenie pohľadávky, v dôsledku čoho žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Žalobca v konaní totiž nepreukázal, že by bolo splnené doručenie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, preto ide o právny úkon, ktorý svojim obsahom a účelom odporuje zákonu, ide o právny úkon neplatný. Samotná banka podľa okresného súdu postupovala svoju pohľadávku voči žalovanému 1/ napriek tomu, že si nespĺnila svoju povinnosť písomne vyzvať žalovaného 1/ na zaplatenie dlhu, ak bol v omeškaní nepretržite viac než 90 dní.

4. Pokiaľ ide o nedostatok pasívnej vecnej legitimácie na strane žalovaného 2/, okresný súd výslovne konštatoval, že z vykonaného dokazovania nezistil skutočnosti, ktoré by umožňovali určiť pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 2/, t. j. nezistil žiadnu existujúcu právnu povinnosť žalovaného 2/ voči žalobcovi.

5. Nad rámec vyššie uvedeného okresný súd doplnil, že žalobcov nárok bol oslabený aj v dôsledku vznesenej námietky premlčania zo strany žalovaného 1/ a osobitného subjektu konania. Okresný súd sa totiž nestotožnil s právnym názorom žalobcu o aplikácii ustanovení Obchodného zákonníka pre premlčanie na predmetnú zmluvu s poukazom na to, že ide nevyhnutne o potrebu aplikácie Občianskeho zákonníka v otázke premlčania spotrebiteľských zmlúv, ktorý právny záver podporuje i rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 402/2013 a v prejednávanej veci je predmetom konania plnenie zo zmluvy spotrebiteľskej. V tejto súvislosti poukázal okresný súd na ust. § 23a ods. 1 zák. č. 634/1992 Zb., ktoré už v tom čase ustanovovalo, že spotrebiteľská zmluva je aj zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Navyiac znenie ustanovenia § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka je v zmysle ustálenej súdnej praxe (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Mcdo/14/2014) aplikovateľné i na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, ktoré boli založené pred jeho účinnosťou.

6. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý prioritne namietal, že okresný súd vydal nesprávne rozhodnutie, ktoré spočíva najmä v nesprávnom právnom posúdení Zákona o bankách, v nesprávnom právnom posúdení Zákona o spotrebiteľských úveroch a v nesprávnom postupe a rozhodnutí súdu z hľadiska jeho odôvodnenia, presvedčivosti a nepredvídateľnosti postupu konajúceho súdu. Namietal najmä aplikáciu ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, nakoľko účelom tohto zákona je podľa neho úprava výnimiek z bankového tajomstva, teda ustanovenie § 92 ods. 8 Zákona o bankách nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Ďalej treba podľa neho osobitne vnímať to, že Zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov priamo a výlučne definuje možnosť postúpenia práva vyplývajúceho zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere na tretiu osobu, pričom tento zákon zároveň definuje, že týmto zákonom sú dotknuté ustanovenia Zákona o bankách. Nepovažuje preto za správne, že aplikáciou ust.

§ 90 ods. 8 Zákona o bankách sa určuje neplatnosť postúpenia pohľadávky a prípadný nedostatok aktívnej legitímácie nového veriteľa. V tejto súvislosti poukázal na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky a Českej republiky.

8. Pre úplnosť žalobca v odvolaní dodal, že v bode 18.14 Všeobecných obchodných podmienok došlo k dohode medzi bankou a žalovaným 1/, v zmysle ktorého dojednania je banka oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vzniesla v súvislosti s takouto pohľadávkou akúkoľvek požiadavku alebo nie, a to na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu a klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke alebo previesť svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom banky.

9. V súvislosti s aplikáciou zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej v texte „zák. č. 258/2001 Z. z.“) poukázal na ust. § 4 ods. 6 tohto zákona. V súvislosti s jeho právnym stanoviskom poukázal na viaceré rozhodnutia okresných súdov Slovenskej republiky.

10. Následne žalobca v odvolaní namietal, že okresnému súdu predložil oznámenie postupcu o postúpení pohľadávok s dokladmi o doručovaní, čím bola bez ďalšieho založená aj jeho aktívna legitímácia na vymáhanie postúpenej pohľadávky.

11. Na záver žalobca namietal, že rozhodnutie okresného súdu považuje za nedostatočne odôvodnené, nakoľko okresný súd neuviedol, prečo nepovažuje jeho argumentáciu za dôvodnú a nevysporiadal sa s rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov, na ktoré poukazoval, čím bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu (II. a III. výrok) zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie, prípadne zmenil tak, že v rozsahu II. a III. výroku napadnutého rozhodnutia rozsudok zmení a žalovaných zaviazá voči žalobcovi na zaplatenie sumy v zmysle ním podanej žaloby.

12. Žalovaný 1/ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že odvolanie žalobcu považuje za nepreskúmateľné a nie je úlohou súdu, ani žalovaných dedukovať zo žalobcovho odvolania, v čom konkrétne vidí jednotlivé ním vymenované dôvody odvolania. Ak tvrdí, že neboli splnené procesné podmienky v obsahu odvolania, resp. v jeho texte, nie je ani len jedinou vetou uvedené, ktorá procesná podmienka, ktorá by mohla byť žalobcovi na prospech, podľa jeho názoru nebola v tomto konaní splnená a na základe akej úvahy tento názor žalobca zastáva. Obdobne je to aj s niektorými inými odvolacími dôvodmi, uvádzanými žalobcom, ako napr. že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné, pričom okresný súd dostatočným spôsobom a v potrebnom rozsahu sa vysporiadal so skutkovými aj právnymi argumentmi oboch procesných strán a jeho rozhodnutie spĺňa všetky náležitosti rozhodnutia v zmysle § 220 CSP. Nie je zrejmé ani to, akým spôsobom okresný súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Ani v tejto časti nie je možné vyvodiť zo žalobcovho odvolania, na základe čoho sa domnieva, že mu bolo znemožnené uskutočňovať tieto jeho práva a konkrétne v čom. Celé odôvodnenie odvolania je len skopírovaným textom jeho písomného podania zo dňa 26. 05. 2016 vo veci samej, teda neuvádza žiadne konkrétne odvolacie dôvody, iba polemizuje so závermi okresného súdu. K právnemu posúdeniu veci žalovaný uviedol najmä to, že okresný súd poukázal i na viaceré rozhodnutia, ktoré boli vydané v súlade s právnym záverom okresného súdu o neplatnosti postúpenia pohľadávky pri nesplnení podmienok predpokladaných Zákonom o bankách. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny.

13. Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS k odvolaniu žalobcu uviedlo, že ide o rozhodnutie okresného súdu vecne správne, stotožňuje sa so závermi okresného súdu a nenachádza žiadne vady ani v rámci odôvodnenia odvolaním napadnutého rozhodnutia. Okresný súd podľa neho stručným a jasným spôsobom posúdil všetky podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, vyjadril sa i k otázke uplatnenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách a nepreskúmateľnosť, či nedostatočné odôvodnenie nemožno okresnému súdu vytknúť, preto konaním zo strany súdu nemohol byť porušený ani všeobecne uplatniteľný princíp právnej istoty, keďže okresný súd rozhodol v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

14. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo preskúmal v medziach daných ustanoveniami § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s § 385 ods. 1 (á contrario) CSP rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu zamietol (výrok II.) a výrok o náhrade trov konania (výrok III.) potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

15. Výroky o zastavení konania (výrok I.) v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 7C/36/2016-436 zo dňa 15. 03. 2019 zostáva nedotknutý, nakoľko nebol odvolaním žalobcu napadnutý.

16. Odvolací súd prioritne poukazuje na tú skutočnosť, že v zmysle § 124 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu, pristupoval i k preskúmaniu obsahu odvolania žalobcu. Žalobca v odvolaní podľa obsahu poukázal najmä na to, že napáda rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že tento vec nesprávne právne posúdil, ak ho nepovažoval za aktívne vecne legitimovaného v konaní.

17. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery, a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl pri aplikácii práva ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval.

18. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis inštitút k inštitútu cesie.

19. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho rozhodnutia (viď. aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009).

20. Odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu legitímáciu v konaní a tým svoje procesné právo uplatniť si predmetný hmotnoprávny nárok voči žalovanej.

21. Ako už bolo uvedené vyššie, v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách spôsobilým predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka, alebo jej časť za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy dlžníkovi potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie, ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Žalobca však takýto dôkaz, a to písomnú výzvu banky Slovenskej sporiteľne, a. s. nepredložil, v dôsledku čoho takéto postúpenie pohľadávky je neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a to pre nedodržanie zákonnej podmienky, ktorou je práve existencia písomnej výzvy banky klientovi na plnenie peňažného záväzku, s ktorým je klient nepretržite dlhšie, ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Žalobca predložil v konaní len listinný dôkaz, a to oznámenie o postúpení pohľadávky žalovaným zo dňa 28.12.2010. Realizáciu upozorňujúcej výzvy pred zosplatnením úveru, či už právnym predchodcom žalobcu, alebo žalobcom preto súd nemal za preukázanú.

22. V konaní žalobca žiadnym spôsobom nespochybnil, že v zmysle Zákona o bankách možno postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu, pričom zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá 21. 12. 2010 a konečná splatnosť úveru mala byť 20. 01. 2011, pričom minimálna časť pohľadávky, ktorá zodpovedá poslednej splátke úveru nemohla byť postúpená a nemôže byť v konaní uplatňovaná, keďže absentuje aktívna vecná legitímácia žalobcu. Žalobca v odvolaní nespochybnil, že nepreukázal doručenie písomnej výzvy v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a to napriek tomu, že osobitný subjekt spochybnil, že došlo k doručeniu tejto výzvy. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že oznámením o postúpení pohľadávky banka oznámila žalovanému 1/, že pohľadávku vo výške 8.489,63 € s príslušenstvom postúpila žalobcovi na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej 21. 12. 2010. Podľa fotokópie doručky bola zásielka vrátená späť Slovenskej sporiteľni, a. s. (č. l. 9 spisu). Okresný súd preto dôvodne doplnil,

že neboli kumulatívne splnené podmienky v zmysle Zákona o bankách upravené v § 92 ods. 8 pre platné postúpenie pohľadávky, nakoľko nebolo preukázané zo strany žalobcu doručenie písomnej výzvy dlžníkovi, ktorý bol v omeškaní minimálne 90 dní, a preto ide o právny úkon neplatný. Navyiac z oznámenia o postúpení pohľadávky nevyplýva, že by žalovaný 1/ bol v omeškaní s dlhom voči pôvodnému veriteľovi Slovenskej sporiteľni, a. s. viac ako 90 dní, ak žalobca k žalobe pripojil len zmluvu o splátkovom úvere uzavretú medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s., Bratislava a žalovaným 1/ a zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 21. 12. 2010. Samotná zmluva o postúpení pohľadávok navyiac neobsahuje prílohu, v zmysle ktorej by bolo zrejmé, že zo strany Slovenskej sporiteľne, a. s., Bratislava došlo i k postúpeniu pohľadávky výslovne vo vzťahu k žalovanému 1/.

23. Povinnosť tvrdenia a dôkazná povinnosť v predmetnom konaní spočíva na žalobcovi. Súdu neprináleží zaobstarávať si z vlastnej iniciatívy dôkazy preukazujúce dôvodnosť žaloby. Z ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách vyplýva povinnosť banky pri postúpení pohľadávky odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka, čo znamená, že ak banka klientov vyzývala na splnenie splatného dlhu, dôkazné prostriedky súvisiace s touto skutočnosťou by sa mali nachádzať v dispozičnej sfére žalobcu.

24. Dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania, a pod.. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu konania bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení, než je strana, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Dôkazným bremenom sa rozumie zodpovednosť strany za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy, prípadne iné, než navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačne skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) pričíta tomu účastníkovi, na ktorom predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva.

25. Keďže zákon o bankách vyžaduje pre platné postúpenie pohľadávky banky na tretiu osobu kumulatívne splnenie podmienok v zmysle § 92 ods. 8 nepreukázaním podmienky (písomná výzva dlžníkovi), nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 OZ. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že správnym bol záver súdu prvej inštancie o tom, že právny predchodca žalobcu bol oprávnený postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanej len po tom, ak bola žalovaná napriek písomnej výzve nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením, čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, a to aj bez súhlasu žalovanej. V prípade, že takéto predpoklady splnené neboli, prípadne z vykonaného dokazovania ich splnenie nevyplývalo, bolo potrebné na takúto pohľadávku hľadieť ako na nepostupiteľnú, teda pohľadávku, ktorej postúpenie by bolo v priamom rozpore so zákonom. Z tohto dôvodu by teda samotná zmluva o postúpení pohľadávky v časti týkajúcej sa takejto nepostupiteľnej pohľadávky bola absolútne neplatným právnym úkonom, na ktorú neplatnosť je povinný súd v konaní ex offo aj bez námietky žalovanej prihliadnúť. Pokiaľ ustálená súdna prax (R 4/2008) už v minulosti ustálila, že zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá v rozpore s § 525 ods. 2 OZ (ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom) je absolútne neplatným právnym úkonom, tak takýto záver platí o to viac, ak postúpenie pohľadávky odporuje zákonu, na dodržiavanie ktorého sa zmluvné strany dôvodne pri uzatváraní zmluvy o peňažnom záväzku spoliehali.

26. Na záver vo vzťahu k argumentácii žalobcu v odvolaní o odklone okresného, ako i krajského súdu od ustálenej súdnej praxe odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 zo dňa 28. 03. 2018, v zmysle ktorého podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má podľa uvedeného rozhodnutia potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Aj z uznesenia Najvyššieho

súdu SR sp. zn. 1Obdo/92/2018 zo dňa 20. 11. 2019 vyplýva, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách upravuje podmienky, ktorých splnenie je nevyhnutné pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktorú má voči klientovi na inú banku, alebo aj na osobu, ktorá nie je bankou. Postúpenie pohľadávky v rozpore s uvedeným ustanovením má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení podľa § 39 Občianskeho zákonníka. V prejednávanej veci totiž došlo k postúpeniu pohľadávky z banky (Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava) a nebankovým subjektom (žalobca). Vzhľadom k uvedenému okresný súd aplikoval na posudzovaný prípad dôvodne aj špeciálnu úpravu, týkajúcu sa postúpenia pohľadávky obsiahnutú v Zákone o bankách. V zmysle tohto ustanovenia môže byť spôsobilým predmetom postúpenia len splatná pohľadávka, alebo jej časť za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Ide o zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Vzhľadom na to, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách, a to v čase, kedy k postúpeniu pohľadávky došlo, súd prvej inštancie považoval postúpenie pohľadávky uplatnené žalobcom za neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka správne a správne dospel k záveru, že žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie takejto žaloby.

27. Žalobca v odvolaní namietal aj porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces, keď rozsudok súdu prvej inštancie považoval za nedostatočne odôvodnený. Odvolací súd k tomu uvádza, že právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces zaručeného v článku 46 odsek 1 Ústavy Slovenskej republiky a v článku 6 odsek 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Odôvodnenie je tou časťou súdneho rozhodnutia, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené v zmysle § 220 ods. 2 CSP takým spôsobom, aby ústavné práva strán sporu boli riadne dodržané. Odvolací súd nezistil existenciu takých skutočností, ktoré by nasvedčovali, že ide o svojvoľné, alebo zjavne neodôvodnené rozhodnutie, resp. také, ktoré by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

28. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24. 04. 2018 publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR ako R 60/2018, z ktorého vyplýva, že ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatným právnym úkonom.

29. Napriek tomu, že žalobca v odvolaní nenamietal zamietnutie jeho žaloby voči žalovanému 2/ konkrétnymi odvolacími dôvodmi, odvolací súd uzatvára, že okresný súd dospel k správne právnemu záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na jeho strane, ak z obsahu spisu, najmä zmluvy o splátkovom úvere uzavretej medzi Slovenskou sporiteľňou, a. s., Bratislava a žalovaným 1/ dňa 24. 02. 2006 nevyplýva žiadny právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným 2/.

30. Ak okresný súd dospel k správne právnemu záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, odvolací súd sa nezaoberal ďalšími odvolacími námietkami, týkajúcimi sa veci samej.

31. Okresný súd vecne správne rozhodol aj o priznaní náhrady trov konania v zmysle § 255 ods. 1 CSP, ktoré rozhodnutie o náhrade trov konania nebolo konkrétnymi odvolacími dôvodmi napadnuté žalobcom v odvolaní, odvolací súd však uvedené konštatuje, nakoľko ide o výrok závislý.

32. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V odvolacom konaní žalobca nebol úspešný, preto mu nevznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Pokiaľ ide o žalovaného 2/, tomu v odvolacom konaní nevznikli žiadne trovy konania, ktoré by boli účelne vynaložené v zmysle § 251 CSP, preto mu náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd nepriznal. Žalovaný v 1. rade, ako aj osobitný subjekt konania boli v odvolacom konaní úspešní, preto majú nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, t. j. v rozsahu 100 %, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 CSP).

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.
Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).